

Дзяржаўная ўстанова адукацыі «Сярэдняя школа № 153 г. Мінска»
220095, г. Мінск, вул. Якубава, 62, (8017) 3198761

Конкурс «Чудесные свойства воды» Намінацыя “Эсэ”

Аўтар:

Гурыновіч Юлія
Аляксандраўна
дзяржаўная ўстанова адукацыі
«Сярэдняя школа № 153
г. Мінска»
клас 11
вул. Якубава д. 66/2, кв. 121
тэл. дам. 320-74-43

Настаўнік:

Бабей Людміла Уладзіміраўна
дзяржаўная ўстанова адукацыі
«Сярэдняя школа №153
г. Мінска»
настаўнік беларускай мовы і
літаратуры
тэл. дам. 238-81-87,
тэл. маб. 8033-330-97-98

Вада... Такое простае і зразумелае слова. Вада – аснова жыцця на нашай планеце. Тры чвэрці зямной паверхні займае вада. Калі паглядзець на карту свету, то больш за ўсё на ёй блакітнага колеру. Так пазначана вада, без якой не абысціся нікому і ніколі.

Вада нясе не толькі карысць, але і прыгажосць, культуру і адпачынак. Мы ўсе любім гуляць у гарадскіх парках побач з прыгожымі фантамамі. А летам катацца на цеплаходзе па рацэ ці адпачываць на марскім узбярэжжы.

І здавалася б, вакол нас – вялікая колькасць вады. Гэта бязмежныя акіяны і моры, вялікія рэкі і малыя рачулки, бяздонныя азёры і дробныя сажалкі, велізарныя вадаспады.

Але я ніколі не задумвалася над тым, якімі ўнікальнымі якасцямі валодае, здавалася б такое простае і знаёмае рэчыва, як вада. Пазнаёміўшыся з цікавай інфармацыяй пра ваду, пераканалася ў тым, што гэта яшчэ не да канца вывучаная, загадкавая істота. Асабліва мяне ўразіла ўласцівасць вады захоўваць інфармацыю.

Для навукі многія ўласцівасці вады з'яўляюцца аномальнымі, нават містычнымі. На Зямлі няма ні аднаго такога спалучэння як вада, якое б так уплывала на асноўныя працэсы нашай планеты. Вада з'яўляецца адзіным элементам, які знаходзіцца адначасова ў трох станах: цвёрдым, вадкім і газападобным. Але навукоўцам вядомы чатырнаццаць станаў вады (ў замёрзлым выглядзе) і пяць станаў у вадкім выглядзе. І пры ўсім гэтым, уласцівасці вады не адпавядаюць агульным фізічным прынцыпам. Напрыклад, усе рэчывы пры замярзанні сціскаюцца, а вада - пашыраецца. І дзякуючы гэтай унікальнай уласцівасці вады – на Зямлі існуе жыццё: “лёгкі” лёд, які ўтвараецца зімой у рэках, азёрах, марях, акіянах, усплывае ўверх, ствараючы панцыр, які не дае магчымасць вадзе замёрзнуць знізу.

У адваротным выпадку: “цяжкі” лёд апынуўся б недзе на дне вадаёмаў, і паступова ўся вада на зямлі проста б вымерзла, не паспяваючы растаяць за лета на дне Сусветнага акіяна.

Сёння навукоўцы адкрылі яшчэ адзін стан вады – мякка-крышталічны, у якім яна знаходзіцца ў тканях раслін і жывых істот. У цяперашні час вядома 135 тыпаў вады, больш за 200 разнавіднасцей лёду.

Яшчэ са школы ўсе напэўна ведаюць, што застывае вада пры “нулі” градусах па Цэльсіі, а закіпае пры “ста”. Аднак мала хто ведае, што бывае так званае “звышахаладжэнне” вады. Гэту ўласцівасць мае вычышчаная вада, якая пры астуджэнні ніжэй, чым кропка замярзання, застаецца вадкай.

Калі ўзяць чыстую замёрзлую ваду і працягваць яе астуджваць, то з ёй адбудуцца цікавыя ператварэнні. Так, пры мінус 120 градусах вада стане вязкай, а пры мінус 135 градусах вада ператворыцца ў “шкляную” ваду (гэта цвёрдае рэчыва, падобнае да шкла).

Яшчэ мяне вельмі зацікавіла пытанне: “Якую ваду хутчэй ператварыць у лёд: гарачую ці халодную?” Разважаючы, можна прыйсці да высновы, што халодную, так як гарчай вадзе перш неабходна астыць, а пазней ужо замёрзнуць, а халоднай застываць не трэба. Навукоўцы сведчаць, што ў лёд хутчэй ператворыцца гарачая вада. Але змястоўнага адказу на гэтае пытанне да цяперашняга часу не існуе.

Мне здаецца, што самая цікавая ўласцівасць вады - гэта здольнасць запамінаць, захоўваць і перадаваць інфармацыю навакольнаму асяроддзю. Гэта можа быць што заўгодна: думкі, святло, музыка, вобразы і проста словы. Ледавікі таксама могуць змяшчаць ў сабе мільёны гадоў гісторыі нашай планеты.

Я лічу, што гэтыя і іншыя ўласцівасці робяць ваду незвычайнай з’явай і сродкам даследаванняў і эксперыментаў.

Зразумець ваду – значыць зразумець Сусвет, усе цуды прыроды і само жыццё.

Беражыце ваду! Шануйце яе і паважайце. Вада – гэта сапраўднае і будучае жыццё на Зямлі.